

Handleiding Caribisch Nieuwsbegrip 5

Onderwerp: Meertaligheid

Vorbereiding

- Print tekst en opdrachtblad voor alle leerlingen.
- Maak groepjes van vier leerlingen die samen de opdrachten maken.

Vooraf

Geef de leerlingen enige tijd om de vragen te beantwoorden en bespreek deze dan. Wat verwachten ze in de tekst te lezen? Wat weten ze al over het onderwerp? Wat willen ze uit de tekst te weten komen?

OPDRACHT 1

1. Maak groepjes van vier leerlingen. Leg uit dat ze samen de tekst gaan lezen en wat hun rol wordt. Vertel dat u eerst voordoet hoe dat werkt.
2. Doe hardop denkend voor hoe u de tekst leest en daarbij voorspelt, samenvat, een onbekend woord opheldert, en een vraag stelt. Onderstaande modeltekst geeft daarvoor een voorbeeld, maar doe het vooral in eigen woorden.

'Ik ga de inleiding van de tekst 'Welke talen spreek jij?' lezen: *Welke taal spreek jij thuis? En welke op school? In de Cariben worden veel verschillende talen gesproken. Het grootste deel van de mensen spreekt zelfs twee of meer talen die ze elke dag in verschillende situaties gebruiken.* Nou, dat klopt. Ik spreek zelf... [Vul hierbij aan welke talen u spreekt en in welke situaties u deze gebruikt]. Ik lees even verder: *Waar komt deze meertaligheid vandaan?* Ja, hoe komt het eigenlijk dat we meer dan één taal spreken? Waar zou dat mee te maken hebben? Dat zal in de tekst wel worden uitgelegd.' U stelt hier **vragen**.

'Ik ga nu het tweede stukje van de tekst lezen. Het kopje daarvan is **Meertaligheid**. Waar zal dit stukje over gaan? Als je meertalig bent, dan spreek je meerdere talen. Misschien wordt in dit stukje uitgelegd wat meertaligheid precies is. En hoe het komt dat mensen meertalig zijn. Of er wordt misschien verteld welke talen inwoners van het Caribisch gebied spreken. U doet hier een **voorspelling**.

'Ik lees verder: *Het talige landschap in de Cariben is heel divers.* Oei, dat vind ik meteen een lastige zin. Ik lees even een stukje verder. Misschien kom ik er dan achter wat de zin betekent. *Op sommige eilanden is Spaans de omgangstaal, terwijl op ander bijvoorbeeld Bajan, Frans, Papiaments of Engels in de dagelijkse communicatie gebruikt wordt.* Er worden hier heel veel talen genoemd. Op de eilanden worden veel verschillende talen gesproken. Ik denk dat de eerste zin dat betekent: dat er in de Cariben veel verschillende talen worden gesproken. Dat stond ook in de inleiding. U **heldert** hier de betekenis van een lastige zin met onbekende woorden **op**.

'Ik lees verder: *'De officiële talen ... om ingewikkelde problemen op te lossen.* Hier eindigt het tweede stukje. In dit stukje ging het over drie dingen. Ik vat het stukje samen: "In de Cariben worden veel verschillende talen gesproken. Meertaligheid komt vaak voor. Mensen spreken dan op verschillende plekken een andere taal. Meertaligheid heeft veel voordelen." Dit zijn de belangrijkste dingen van dit stukje tekst.' U **vat** hier **samen**.

3. De leerlingen gaan aan de slag. Ze lezen steeds een tekstdeel en voeren dan hun taak uit.

Na lezen van elk tekstdeel schrijven ze eerst op wat ze willen bespreken: leerling 1 het onbekende woord, leerling 2 de belangrijkste informatie, leerling 3 een vraag over het stukje, leerling 4 een voorspelling.

4. Neem klassikaal de inhoud van de tekst door:

- Vraag de leerlingen wat ze in de tekst niet (goed) begrepen hebben en bespreek deze punten.
- Probeer, door ondersteunende vragen, begripsproblemen zoveel mogelijk te laten verhelderen door de leerlingen zelf en betrek alle leerlingen hierbij.
- Vul dit eventueel aan met andere punten waarvan u wilt checken of ze goed begrepen zijn.

OPDRACHT 2

De leerlingen vullen het wwwh-schema individueel in en vergelijken dit later met de schema's van de andere leerlingen in hun groepje.

OPDRACHT 3

1. De leerlingen maken de vragen, opnieuw door ze eerst zelf te beantwoorden en daarna onderling de antwoorden te vergelijken en te bespreken.
2. Neem met de leerlingen de vragen door en laat hen verwoorden hoe ze aan het antwoord komen.

OPDRACHT 4

Deze opdracht kent vanzelfsprekend geen goede of foute antwoorden, maar bespreek de antwoorden op de twee vragen om spreekvaardigheid te oefenen.

OPDRACHT 5

1. De leerlingen schrijven een elfje over een deelonderwerp van de tekst. Ze mogen zelf bepalen in welke taal ze het elfje schrijven.
2. Laat de leerlingen hun elfjes voorlezen en zo nodig toelichten. Laat hen verder vertellen waarom ze het elfje juist in deze taal hebben geschreven.

Antwoorden

OPDRACHT 2

Welke talen spreek jij?	
Wat is meertaligheid?	als je meerdere talen spreekt; in verschillende situaties wordt een andere taal gesproken
In welke drie gevallen spreek je van meertaligheid?	<ul style="list-style-type: none"> als een plaatselijke taal anders is dan de officiële taal als er meerdere officiële talen zijn (waar de plaatselijke taal van afwijkt) als mensen een dialect spreken dat aanzienlijk van de standaardtaal verschilt
Wat is een belangrijke oorzaak van meertaligheid?	immigratie
Welke drie voordelen heeft meertaligheid?	<ul style="list-style-type: none"> Je kunt beter <i>multitasken</i>. Je kunt je goed inleven in anderen. Je bent beter in staat om ingewikkelde problemen op te lossen.
Hoe komt het dat Nederlands één van de officiële talen is op de eilanden Curaçao, Bonaire, Aruba, Saba, Sint-Eustatius en een deel van Sint-Maarten?	Deze eilanden waren vroeger een kolonie van Nederland.
Hoe is het Papiaments ontstaan?	uit de talen van de mensen die tot slaaf gemaakt werden, de talen van de slavenhandelaren en de talen van de oorspronkelijke bewoners van de eilanden waar de tot slaaf gemaakten terechtkwamen
Wat heeft Venezuela met de eilanden te maken (gehad)? Noem drie dingen.	<ul style="list-style-type: none"> De eerste inwoners van de Antillen waren indianen die vanuit Venezuela kwamen. Er was veel handelsverkeer tussen de eilanden en Venezuela. Nu komen er veel vluchtelingen uit Venezuela naar de eilanden.

OPDRACHT 3

1. De zin: *In de Cariben worden veel verschillende talen gesproken.*
2. erg, veel, groot
3. - onder gezag staan van (r. 32)
- onder bewind staan van (r. 32-33)
4. B. naar 'Curaçao' (r. 47)
5. - omdat er veel handelsverkeer was met Venezuela en Colombia
- omdat op dit eiland Spanjaarden woonden
6. Eigen antwoord van de leerling.

OPDRACHT 5 Een elfje schrijven

Voorbeeldelfje:

Weg			
Uit	Afrika		
Tot	slaaf	gemaakt	
Dat	wilde	ik	niet
Verdriet			